EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 14.10.2021
COM(2021) 632 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om eksporttilladelse i 2020 i henhold til forordningen om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

1. Indledning

Formålet med forordning (EU) 2019/125 om handel med visse varer, der kan anvendes til henrettelse, tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf[1] er at forhindre henrettelse, tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf i lande uden for EU. I forordningen skelnes der mellem:

- varer, som i sagens natur indebærer misbrug og slet ikke bør handles overhovedet (bilag II) og
- varer, som kan have lovlige anvendelsesformål som f.eks. retshåndhævelsesudstyr (bilag III) og varer til terapeutisk brug (bilag IV).

Handel med de varer, der er opført i bilag III og IV, er underlagt visse restriktioner.

I henhold til forordningens artikel 26, stk. 3, skal medlemsstaterne udarbejde en årlig aktivitetsrapport. Rapporten skal indeholde oplysninger om antallet af modtagne ansøgninger, om de af disse ansøgninger berørte varer og lande, og om de afgørelser, de har truffet om disse ansøgninger. I henhold til artikel 26, stk. 4, skal Kommissionen udarbejde en årlig rapport sammensat af de årlige aktivitetsrapporter, der offentliggøres af medlemsstaterne. Den skal gøre rapporten offentligt tilgængelig.

Denne rapport fra Kommissionen indeholder oplysninger om medlemsstaternes godkendelsesaktiviteter vedrørende eksport af varer i 2020[2], der kan anvendes til tortur eller henrettelse.

Alle medlemsstater har rapporteret om antallet af udstedte eksporttilladelser og afslag i henhold til artikel 11, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, og om de pågældende varer og bestemmelseslande. I nogle tilfælde har de kompetente myndigheder i medlemsstaterne også rapporteret antallet eller mængderne af varer, der er blevet godkendt til eksport, og hvilken kategori af slutbruger varerne er leveret til.

Tilladelser efter forordning (EU) 2019/125

I artikel 11, stk. 1, og artikel 16, stk. 1, i forordningen kræves der en tilladelse til eksport[3] af varer, der er opført i henholdsvis bilag III og bilag IV.

Bilag III indeholder en liste over visse varer, der kan anvendes til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Varerne i bilag III henhører under følgende overskrifter: varer konstrueret til at indskrænke menneskers frihed, våben og anordninger konstrueret med henblik på bekæmpelse af optøjer eller selvforsvar samt våben og udstyr til bekæmpelse af optøjer eller til selvforsvar ved spredning af kemiske midler, der forårsager lammelse eller irritation, og beslægtede

(1) EUT L 30 af 31.1.2019, s. 1.

(2) Denne rapport indeholder ikke oplysninger om eksportørers anvendelse af den generelle EU-eksporttilladelse, jf. forordningens bilag V, for eksport af varer, der er opført i bilag IV.

(3) I forordningens artikel 2, litra d), defineres "eksport" som "udførsel af varer fra Unionens toldområde, herunder udførsel af varer, der kræver en toldangivelse, og udførsel af varer efter oplagring i en frizone i den i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 anvendte betydning".

stoffer.

Bilag IV indeholder en liste over kemikalier, der kan anvendes i dødssprøjter.

Medmindre den generelle EU-eksporttilladelse i bilag V anvendes til eksport af varer, der er opført i bilag IV, skal eksporttilladelsen indhentes hos de kompetente myndigheder i den berørte medlemsstat, jf. listen i bilag I til forordningen.

Eksport til bestemmelsessteder, der er opført i den generelle EU-eksporttilladelse, kan normalt finde sted, uden at der skal indhentes en individuel eller global tilladelse fra en medlemsstat. Tilgangen har hidtil været at medtage et ikke-EU-land i bilag V, hvis det pågældende land har ratificeret en relevant international aftale med en forpligtelse til at afskaffe dødsstraf for alle forbrydelser. For lande, der ikke er medlemmer af Europarådet, betyder det, at det pågældende land skal have ratificeret den anden valgfrie protokol til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder (ICCPR) uden forbehold.

Er der imidlertid begrundet mistanke om eksportørens evne til at overholde betingelserne for tilladelsen eller eksportkontrollovgivningen, kan den kompetente myndighed forbyde eksportøren at anvende den generelle EU-eksporttilladelse.

I henhold til artikel 20, stk. 2, i forordning (EU) 2019/125 kan en eksporttilladelse, der udstedes af en medlemsstat, være en individuel tilladelse (tilladelse med henblik på eksport til en slutbruger eller modtager i et ikke-EU-land) eller en global tilladelse (tilladelse med henblik på eksport til en eller flere bestemte slutbrugere eller distributører i et eller flere bestemte ikke-EU-lande)[4].

Forordningens artikel 3, 4 og 5 forbyder henholdsvis eksport, import og transit af varer, der er opført i bilag II. De kompetente myndigheder kan indrømme en undtagelse fra forbuddet, men kun hvis det kan godtgøres, at de pågældende varer udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum (enten i et ikke-EU-land eller i overensstemmelse med artikel 4 i en medlemsstat) på grund af deres historiske betydning.

2. Udstedte tilladelser og afslag

I 2020 beløb det samlede antal rapporterede tilladelser sig til 247, idet 11 medlemsstater rapporterede, at de havde udstedt tilladelser. De resterende medlemsstater meddelte Kommissionen, at de ikke havde modtaget nogen ansøgninger om tilladelser i henhold til forordningen.

Da definitionen af individuel tilladelse og global tilladelse i forordningens artikel 2 ikke indeholder en kvantitativ komponent, giver en angivelse af antallet af udstedte tilladelser ikke nogen oplysning om det antal eller den mængde af varer, der er omfattet af disse tilladelser. I de oplysninger, som medlemsstaterne giver

(4) Artikel 2, litra p), indeholder en fuldstændig definition af "individuel tilladelse". Artikel 2, litra q), indeholder en fuldstændig definition af "global tilladelse".

Kommissionen, sondres der normalt heller ikke mellem individuelle tilladelser og globale tilladelser.

I henhold til forordningen skal de kompetente myndigheder kontrollere, om der i en eksporttilladelse er noget, som tyder på, at de pågældende varer, hvis de eksporteres, kan anvendes til tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf (bilag III) eller til henrettelse (bilag IV). Derfor er det i forordningens artikel 20, stk. 8, fastsat, at de kompetente myndigheder skal "modtage fuldstændige oplysninger, navnlig om slutbrugeren, bestemmelseslandet og varernes slutanvendelse".

Medlemsstaterne rapporterede, at de i 2020 havde givet afslag på 23 ansøgninger om eksporttilladelse. De rapporterede tilfælde af afslag vedrørte visse påtænkte transaktioner med kunder i Algeriet, Andorra, Brasilien, Cameroun, Chile, Kina, Hongkong, Irak, Malaysia, Filippinerne, Saudi-Arabien, Thailand, Uganda, De Forenede Arabiske Emirater og Vietnam. De ikketilladte transaktioner omfattede primært varer, der er opført i bilag III under kode 3.1[(5)]. Visse varer, der er opført i bilag III under kode 1.1[(6)] (Saudi-Arabien), 2.1[(7)] (Algeriet), 3.4[(8)] (Hongkong, Thailand) og 3.6[(9)] (Irak). Den påtænkte eksport til Malaysia vedrørte varer, der er opført i bilag IV under kode 1.1.(d) *(pentobarbitalnatriumsalt)*. En anden påtænkt eksport til Hongkong vedrørte varer, der er opført i bilag IV under kode 1.1 *(Andre barbituratnarkosemidler med kort eller længere tids virkning)*.

Forordningens artikel 3, 4 og 5 forbyder henholdsvis eksport, import og transit af varer, der er opført i bilag II. Forordningen giver de kompetente nationale myndigheder mulighed for at indrømme en undtagelse fra forbuddet, men kun hvis det kan godtgøres, at de pågældende varer udelukkende vil blive anvendt til offentlig udstilling på et museum (enten i et ikke-EU-land eller i overensstemmelse med artikel 4 i en medlemsstat) på grund af deres historiske betydning. De kompetente myndigheder rapporterede, at de ikke havde indrømmet sådanne undtagelser i 2020.

Bilag 1 til denne rapport indeholder oplysninger om antallet af eksporttilladelser udstedt af de kompetente nationale myndigheder i 2020 fordelt efter varekategori (bilag III og IV til forordningen). Eksport på grundlag af den generelle EU-eksporttilladelse (bilag V) indgår ikke i oplysningerne om antallet af udstedte eksporttilladelser.

Bilag 2 indeholder oplysninger om antallet af rapporterede eksporttilladelser og afslag fordelt efter varekategori (bilag III og IV).

Bilag 3 indeholder oplysninger om antallet af godkendte ansøgninger og afslag på ansøgninger i perioden 2017-2020.

([5]) Varer opført i bilag III under kode 3.1: Bærbare våben og udstyr til indgivelse eller spredning af en dosis af et kemisk stof, som forårsager lammelse eller irritation.

([6]) Varer opført i bilag III under kode 1.1: Lænker og lænker til sammenkædning af fanger (med undtagelse af almindelige håndjern).

([7]) Varer opført i bilag III under kode 2.1: Elektriske stave.

([8]) Varer opført i bilag III under kode 3.4: Blandinger med et indhold af N-((4-hydroxy-3-methoxyphenyl)methyl)nonanamid eller oleoresin capsicum på mindst 0,3 vægtprocent og et opløsningsmiddel (peberspray).

([9]) Varer opført i bilag III under kode 3.6: Fast eller monterbart udstyr til spredning af kemiske midler, der forårsager lammelse eller irritation, som dækker et stort område.

Bilag 4 indeholder oplysninger om antallet af rapporterede eksporttilladelser udstedt af medlemsstaterne.

Bilag 5 indeholder oplysninger om de vigtigste rapporterede bestemmelsessteder for tilladt eksport.

Bilag 6 opsummerer de oplysninger, Kommissionen har modtaget om den rapporterede slutanvendelse for tilladt eksport i 2020.

Bilag 7 og 8 indeholder en oversigt over de varer, for hvilke der er tilladt eksport, samt bestemmelsesstederne og den rapporterede slutanvendelse for samme varer.